

Namsos kommune
Stavarvegen 2
7856 JØA
v/ Olav Strøm

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Synnøve Lilleeng, 741 68224

Avslag på søknad om forlengelse av skadefelling av gaupe i Namsos og Overhalla kommuner

Statsforvalteren i Trøndelag avslår søknad om forlengelse av skadefellingstillatelse på en gaupe i deler av Namsos og Overhalla kommuner. Namsos kommune v/Olav Strøm søkte torsdag 25. mars 2021 om forlengelse av skadefellingstillatelse på en gaupe. Den pågående tillatelsen var gyldig fra 18. mars til 25. mars kl. 12:00. Bakgrunnen for søknad om forlengelse var at værforholdene hadde forhindret effektivt forsøk på skadefelling og at det antas at skadevoldende gaupe fortsatt var i området. De siste registrerte skadene fra gaupe på rein i området har antatt skadedato 16. mars, altså 9 dager før søknad om forlengelse av skadefellingstillatelsen. Med bakgrunn i at det ikke foreligger nyere skader til gaupe i området, avslår Statsforvalteren søknaden om skadefelling av en gaupe. Avslaget ble formidlet muntlig torsdag den 25. mars 2021 kl. 15:15. Dette er et skriftlig svar som bekrefter det muntlig gitte avslaget. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Søknaden

Namsos kommune v/Olav Strøm søkte i e-post datert 25. mars 2021 om forlengelse av skadefellingstillatelse på en gaupe i et fellingsområde som omfatter de deler av Namsos og Overhalla kommuner som er innenfor Vestre Namdal reinbeitedistriktområdet. Søknaden begrunnes med funn av fem reinkadaver med anslått skadedato 1. mars – 16. mars 2021, at første skadefellingsforsøk var mislykket på grunn av delvis ufremkommelig føre, og at antatt skadevolder antas å fortsatt oppholde seg i området.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av gaupe

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges

forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til a) Områdets betydning som beitemark, b) Skadenes omfang og utvikling, c) Potensialet for fremtidige skader, d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak».

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet har i brev av 15. februar 2021 fattet vedtak om kvote for betinget skadefelling på gaupe. For alle forvaltningsregioner skal terskel for innvilgelse av skadefellingstillatelser differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. Kvote for betinget skadefelling gis primært med bakgrunn i at det kan oppstå akutte gaupesker på tamrein i forvaltningsregioner med tamreindrift, men kvoten kan også benyttes dersom det oppstår akutte skader på sau.

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling på totalt 2 gauper til region 6, gyldig fra 16. februar 2021 til og med 31. mai 2021. Av denne kvoten er det ikke felt gauper. Dette medfører at gjenværende kvote er på 2 gauper.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, herunder sørsamisk reindrift, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Ifølge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1846-2020 ble det registrert 15 ynglinger av gaupe før jakt i 2021 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2018-2020) er på 15,3; også det over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskrivning av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1846 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2021 (antall familiegrupper før jakta i 2021). Rovdata har foretatt en foreløpig bestandsstatus pr. 1. mars 2021 som viser at det er 17 familiegrupper av gaupe før jakt i 2021, noe som er i det øvre siktet av konfidensintervallet i prognosemodellen. Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1846 og foreløpig bestandsstatus anser Statsforvalteren i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine

naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Ifølge forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 er det foreslåtte skadefellingsområdet innenfor det vedtatte forvaltningsområdet for gaupe i region 6, jf. forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge. På bakgrunn av kunnskap innhentet fra det nasjonale overvåkingsprogrammet, NINA-rapport 1370, foreløpig bestandsstatus fra Rovdata og forvaltningsplanen, anser Statsforvalteren i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Statsforvalteren er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at førre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Bestanden av gaupe i region 6 lå før jakt i 2021 godt over bestandsmålet for regionen på 12 årlige familiegrupper, jf. NINA rapport 1846 og foreløpig bestandsstatus. NINAs prognosemodell og foreløpig bestandsstatus viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet for gaupe også i 2021. Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering, jf. forvaltningsplanen. Rovviltnemnda har i forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 sagt at det omsøkte skadefellingsområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Imidlertid ligger bestanden over det vedtatt bestandsmålet for region 6, slik at terskelen for å innvilge søknaden er lavere enn om bestanden hadde ligget under bestandsmålet.

a) Områdets betydning som beitemark

Det omsøkte skadefellingsområdet har stor betydning som beiteland for reinbeitedistriktet om vinteren.

b) Skadenes omfang og utvikling

Totalt er det påvist fem skader forvoldt av gaupe i perioden 1. – 16. mars 2021. Kadavrene er funnet i grenseområdene mellom Overhalla og Høylandet, samt de to siste ved Duna i Namsos kommune. Det er ikke funnet nye kadaver etter 18. mars.

Ved vurdering av om det skal gis skadefellingstillatelse skal det legges vekt på føringene i regionens forvaltningsplan for rovvilt. Terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse skal være høyere innenfor forvaltningsområdet enn i områder utenfor forvaltningsområdet. En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. På tidspunkt for søknad er skadeomfanget på fem dokumenterte kadaver av rein tatt av gaupe. Imidlertid har disse siste antatte skadedato 9 dager tilbake i tid, og Statsforvalteren finner derfor ikke at skadesituasjonen kan anses som pågående.

Statsforvalteren vil likevel anmerke at på grunn av dårlig vær og føreforhold kan reindrifta ha vært noe forhindret fra å avdekke nye skader, slik at det ikke kan utelukkes at skadesituasjonen fortsatt er pågående.

c) Potensialet for fremtidige skader

Med mye rein i området og kalving noe lengre frem i tid vil det være potensial for fremtidige skader.

d) Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

For reindriften er det på denne tiden av året i dette området relativt få forebyggende tiltak som vil kunne ha en tapsreducerende effekt. Området hvor skadene foreligger benyttes ifølge opplysninger

i søknaden til reinbeite frem til vårflytting i slutten av april. I denne aktuelle situasjonen mener Statsforvalteren at det er forholdsvis små muligheter til å gjennomføre andre forebyggende tiltak, men at kortvarig intensivt tilsyn som utføres kveld, natt og tidlig morgen kan være et relevant tiltak.

Statsforvalterens konklusjon

Ved søknadstidspunkt var det påvist fem skader etter gaupe i løpet kort tid i et forholdsvis begrenset område, men det er gått 9 dager siden siste skade. Terskelen skal være høyere for innvilgelse av skadefelling i områder med mål om yngling, selv om bestanden ligger godt over det regionale bestandsmålet for region 6. Potensialet for fremtidige skader er til stede og området er viktig som beitemark for reinen. Statsforvalteren avslår likevel søknaden som følge av at skadesituasjonen ikke kan sies å være pågående.

Statsforvalterens vedtak:

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 har Statsforvalteren i Trøndelag fattet følgende vedtak:

Statsforvalteren i Trøndelag avslår Namsos kommunes søknad om forlengelse av skadefellingstillatelse på en gaupe i deler av Namsos og Overhalla kommuner.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon naturmangfold

Marte Synnøve Lilleeng
seniorrådgiver
Seksjon naturmangfold

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Lars Toven			
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM